

המעשה הוא העיקר

חודש כסלו - "דער חסידישער חודש"

חודש הגאולה

א. חודש כסלו הוא חודש חסידותי ("א' חסידישער חודש")¹ וכבר נתקבל ונתפשט בתפוצות ישראל (ומוסיף והולך) שחודש כסלו הוא "חודש הגאולה" החל מראש חודש כסלו (שכולל כל ימי החודש), "ראש חודש של גאולה"².

חודש של שמחה

ב. יש לדאוג שלכל אחד ואחד, יהי' כל הדרוש למלא את כל צרכי השמחה דחודש כסלו (אשר מטבע הדברים כל שמחה קשורה גם כן עם הוצאות בגשמיות, כולל המנהג דרמי חנוכה)³.

ג. כמה פעמים במשך החודש הורה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח לנגן הניגון המיוחד לחודש כסלו "פרה בשלום נפשי"⁴.

הוספה בתורה

ד. חודש כסלו [חודש השלישי, שהוא כנגד חודש סיון – החודש דמתן תורה]⁵ צריך כל אחד ואחד להוסיף ביתר שאת

1 שיחת ליל ר"ח כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 373: "כשאומרים שחודש כסלו הוא חודש חסידותי - אין צורך בהסברה נוספת, כיון שמוכן וגם פשוט לכל, אנשים ונשים, וגם טף, שגם כשמדברים עם ילד וגדל והתחנך בבית חסידי - יודע בפשטות שחודש כסלו קשור עם חסידות, ובפרט בדורנו זה שניתוספו ונתגלו בחודש כסלו כמה ענינים הקשורים עם פנימיות התורה שנתגלה בתורת החסידות. ולכל ראש - י"ט כסלו . . . ועד"ז בנוגע לעוד כמה ענינים שנתגלו בחודש כסלו, [ותן לחכם ויחכם עוד] - כפי שבדאי ימצא כא"א עוד כ"כ דוגמאות".

2 משיחת ליל ה' אדר"ח כסלו, ושי"פ תולדות תשנ"ב - התועודיות ע' 314: "נוסף על השייכות הכללית דגאולה לחידוש הלבנה שבכל ר"ח". ראה שם ע' 123: "שבר"ח מתגלה בכא"א מישראל ניצוץ משיח שבו . . . וגילוי זה פועל חידוש בכל מציותו ובכל עניניו שנעשים חזורים בבחי' היחידה".
וראה שיחת אור לר"ח כסלו תשנ"ב - שיחות קודש ע' 353: "חודש כסלו הנקרא "חודש הגאולה" ע"י כ"כ מבני ישראל, ובמשך הזמן הולכים ומתוספים עוד ועוד יהודים שיודעים מזה, וגם הם קוראים לחודש זה - ויתירה מזו, שהם מכריזים זאת בגלוי - שחודש זה הוא חודש הגאולה".

3 שי"פ תולדות תשנ"ב, שיחות קודש ע' 374. ושם: "חודש של שמחה". ולהעיר משיחת ר"ח כסלו ושי"פ תולדות תשמ"ט הערה 1: "יש לומר שמצד ריבוי הימים טובים שבו נעשה כל החודש כמו י"ט, ועד שפועל גם בחודש מרחשון שלפניו (שאין בו אפי' י"ט א') שנחשב כמו ערב י"ט".

4 בתשמ"ט: ליל ר"ח כסלו, שי"פ תולדות, ט' כסלו [ושם - התועודיות ע' 396: "וכאמור, יסיימו בניגון 'פרה בשלום נפשי', וכדי שיהי' באופן מסודר (שלא בלבבל כו') - ינגנו לאחר חלוקת השליחות לצדקה, אלא, שמודיעים תחילה אודות הסיים בניגון, שאז, נעשית גם החלוקה לצדקה בשלימות נעלית יותר מכמו שהיתה לולי ידיעה זו"].
שי"פ ויצא י' כסלו [ושם ע' 411: "ינגנו (עוה"פ) הניגון המיוחד לחודש כסלו 'פרה בשלום נפשי'] שי"פ וישלח ט"ב כסלו, שי"פ וישב כ"ד כסלו. ועוד.

5 שי"פ ויצא תנש"א - התועודיות ע' 353: "חודש כסלו, חודש השלישי חדשי החורף, הוא, כנגד החודש השלישי חדשי הקיץ, חודש סיון - החודש דמתן-תורה, "אוריאן תליתאי . . . בירחא תליתאי".

ויתירה מזה, שבחודש כסלו (חודש השלישי בחדשי החורף) יש מעלה לגבי חודש סיון שבו מודגש יותר העבודה ("עובד אלקים") בלימוד התורה . . . וענינו בנוגע ללימוד התורה (שנתנה בחודש השלישי) - שבחודש כסלו שהוא השלישי בחדשי החורף מודגשת העבודה והיגיעה בלימוד התורה יותר מאשר בחודש סיון שהוא

וביתר עוז בלימוד התורה, באופן של עבודה ויגיעה יותר מטבע הרגילות דקדושה (אף שהלימוד שהורגל בו הוא לפנים משורת הדין), ו"מוסיף והולך" מיום ליום.⁶

ה. [בהנ"ל נכלל] הן יושבי-אוהל שתורתם אומנתם, והן בעלי עסק שיש להם קביעות עתים לתורה (קביעות בזמן, ועוד ועיקר קביעות בנפש), הן בכמות זמן הלימוד, והן (ובעיקר) באיכות הלימוד, הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה כפי שנתבארה בחסידות חב"ד באופן של רבנה והשגה⁷, מתוך עמל ויגיעה יותר מטבע הרגילות⁸.

ו. [בתשמ"ט הורה] להיותה "שנה תמימה", וגם שנת המאתיים להולדתו של הצמח צדק⁹, להוסיף בלימוד פנימיות התורה, כפי שקשורה גם עם נגלה דתורה, "תורה תמימה", במשך כל ימי חודש כסלו, ובאופן ד"מעלין בקודש" מיום ליום.¹⁰

עריכת התועודיות

ז. [בתשמ"ט¹⁰ הורה ש]בהתאם לזה שחודש כסלו הוא "חודש חסידי"¹¹ - כראי שזה יתבטא בעשיית התועודיות חסידיות

השלישי בחדשי הקיץ, דכיון שבזמן החורף הימים מתקצרים והלילות מאריכין, מוסיפים בלימוד התורה בלילה שי"א איברא ליליא אלא לגיורסא" ובפרטיות יותר - "לגמור . . . וליסבר", הוספה בריבוי כמות הלימוד לגרסא, והוספה באיכות הלימוד ע"י היגיעה בהלימוד לעיונא, באופן של פלפול ושק"ט, "חריף ומקשה", כמרומו גם בשם "חורף" - מלשון חריפות¹².

6 שי"פ ויצא שם ע' 355.

7 שי"פ ויצא הערה 114: "כהוראת וודישת אדמו"ר (מהורש"ב) ג"ע בקשר ובשייכות לישיבת תומכי תמימים - "להיות תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה", ובאופן שלימוד החסידות הוא "בעיון הטוב להבינה ולהסבירה ללימוד הסוגיות בגליא שבתורה".

8 שי"פ ויצא תנש"א שם.

וראה לקמן אות יג ע"ד לימוד החסידות בחודש זה.

9 שיחת ליל ר"ח כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 375: "כשמעיינים בתורתם של רבותינו ושיאינו - שבה "הכניסו" את עצמותם, "אנא נפשי כתבית היבית" - רואים חידוש מיוחד בתורתו של הצ"צ לגבי תורתם של רבותינו שלפניו ושל אחריהם, שבמאמרי החסידות שלו מודגש ביותר החיבור שבין נגלה דתורה ופנימיות התורה, ענין ה"תמימות" בשלימות.

10 אמת שכללות הענין ד"שני אור", האור דנגלה דתורה והאור דפנימיות התורה, כפי שבאים יחדיו, נתחדש ע"י רבינו הזקן, כמרומו בשמו "שניאור", ששני האורות, נגלה ופנימיות, באים יחדיו, בתיבה אחת - מ"מ, שיוכלו לראות החיבור דנגלה ופנימיות בהדגשה ובגלוי לאנשים כערבנו, מצינו זה בעיקר במאמרי החסידות של הצמח-צדק.

11 ישנם מאמרים ספורים משאר הנשיאים שרואים בהם החיבור דנגלה דתורה עם פנימיות התורה, אבל שיהי' הדבר סדר רגיל בריבוי מאמרים, הרי זה חידוש של הצמח-צדק.

12 והמעשה הוא העיקר: בעמדנו בליל ר"ח כסלו, התחלת ופתיחת החודש הקשור במיוחד עם פנימיות התורה שנתגלה בתורת החסידות - יש לקבל החלטות טובות, ולהתחיל לקיימן בפועל ממש תיכף ומיד, להוסיף בלימוד וכו".

10 וראה גם שיחת א' דר"ח כסלו תש"נ - התועודיות ע' 411: "...שיוכלו להראות בגלוי שכל החודש הוא "א כסלו" דיקער חודש" עד שאפשר לומר ע"ז ממש - ע"י עריכת התועודות כבר ביום הראשון דחודש כסלו ועד"ז ביום השני וביום השלישי ובשלושה ימים היו חזקה, ועד"ז בנוגע לסיום וחיותם חודש כסלו וכו".

וראה שי"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 404: "בעמדנו בחודש כסלו, חודש הגאולה . . . צריך להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הענינים ומעשים טובים (בהיותנו עדיין בגלות, בחו"ל) הקשורים בהפצת המעיינות חוזה . . . ולהתעסק בזה באופן של גאולה ("פרה בשלום") ו"רחובות הנהר", למעלה ממדידה והגבלה. ולכן עכשיו הזמן המתאים לעורר עוה"פ - ובהתעוררות יותר גדולה ו"שטרועם" הכי גדול - אודות ב' ההצעות שדובר אודותם בתחלת החודש".

11 ראה ה"תוכן קצר" משי"פ ויצא, י' כסלו תשמ"ט: "ובכללות - שמן הראוי שעל כל אחד ואחד יהי' ניכר בכל יום מחודש זה שזהו "א חסידישער חודש", ע"ז שכל חסיד וכל החסידים זאלן פארברענגען במשך דעם חודש".

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב"ר צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג ת.נ.צ. ב.ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

יד. [ללמוד] הן מכל א' בפני עצמו, והן כפי שהם קשורים והמשך זה לזה, דיש בזה מה שאין בזה: על ידי לימוד תורתו של כל נשיא בפני עצמו - אפשר לעיין ולהתעמק יותר מאשר הלימוד של כמה מאמרים יחד. לאורך גיסא: על ידי לימוד כולם יחד, אפשר לייקר ולהבחין ההוספה וחידושו של כל נשיא בענין זה וכיצא בזה²⁰.

טו. מה טוב - שבכל יום [דחודש כסלו] יוסיפו בלימוד, הן בכמות והן באיכות [ומזה יומשך גם בימים שלאחרי זה]²².

טז. מתחיל מהענין שהזמן גרמא [תורתו של בעל הגאולה (דיו"ד כסלו) אדמו"ר האמצעי²³, ובמיוחד בספרים שלו שנדפסו זה עתה²⁴], ומצוה גוררת מצוה - זה יביא שילמדו גם מתורתם של שאר הנשיאים²⁵.

יז. נוסף על הלימוד בעצמו - ישתדל כל אחד ואחד גם בהפצת המעיינות חוצה, לפעול על עוד יהודים שיעשו כן²⁶. ומובן, ששייך גם לנשים בנוגע לפעולתן על עוד נשים בישראל²⁷.

על כל האמור לעיל, ותבוא עליו ברכה כשימסור לחבירו ויעוררו על הוספה זו "איש את רעהו יעזור" (ואשה את רעותה), באופן ההולך ומוסיף ואור²⁸.

(20) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 405. ובהערה 94.
(21) משיחת ר"ח כסלו ושי"פ תולדות תשמ"ט - התוועדות ע' 384: (הערה 90) "כמודגש גם בימי חנוכה (ענין השמן שבתורה, פנימיות התורה), שהתחלתם בסימו של חודש כסלו, והמשכם בחודש טבת".

(22) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 405. ראה שיחת ט' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 395: "ולהעיר, שאלה שעשו כן (ללמוד מתורתם של רבותינו נשיאינו) מהתחלת - החודש בודאי משיכו בזה, ובאופן של הוספה, הכציוו "מעלין בקודש" ואלה שעדיין לא עשו כן עד עתה (מאזה סיבה שתהי') - יצלו ימי סגולה אלו (ט' וי' כסלו) כדי להשלים כו' באופן המתאים".

(23) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 405: "...ובעל יום ההולדת ויום ההילולא (דט' כסלו) אדמו"ר האמצעי, שמאמרי חסידות שלו הם באופן ד"ר רחובות הנהר".

(24) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 405: "כטבע בני אדם (שהטבע הקב"ה [שם בהשלמות להשיחה ע' 410: "לא מצד ענין של חטא וחסרון ח"ו]), שדבר חדש מעורר יותר חביבות וחיות וכו'". וראה שיחת י' כסלו תשמ"ח - התוועדות ע' 580: "ובפרט שבימים אלו קל יותר ללמוד מתורתו של בעל הגאולה מכיון שהודפס ספר חדש... ואף שאין דרושים על פרשתנו - הנה מכיון שהספר כלול מכל הסדרות ומכל העניינים, הרי מיד כשיפתח הספר בעיון רק, "טעמו וראו" - ימצא מעניני פ' השבוע, ושיעור הרמב"ם (הל' מלוה לרוח), ובאופן של "רחובות הנהר" כענינו של אדמו"ר האמצעי". וראה שיחת י' כסלו תשמ"ח - התוועדות ע' 580. ושי"פ וישלח תשמ"ט - התוועדות ע' 446: "קודם הסיום יש להזכיר עוד הפעם אודות לימוד המאמרים החדשים שיצאו-לאור לאחרונה, מאמרי פדה בשלום דיו"ד כסלו ו"ט כסלו וכו'".

(25) שם: "...ובמיוחד של אדמו"ר הזקן (בעל הגאולה ד"ט כסלו), שדרושי אדמו"ר האמצעי מיוסדים על דרושי אדמו"ר הזקן בתוספת ביאור והרחבה (כפי שכותב אדמו"ר האמצעי בכמה מהקדמותיו לספריו). ועד"ז - מתורתם של הרביי: הבעש"ט, הרב המגיד, הצמח צדק, רבי מהר"ש, רבי (מהורש"ב) נ"ע, וכו' מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו".

(26) ולהעיר ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 411: "יעוד ועיקר - להזכיר עוה"פ, כא"פ לעצמו, ולכל אלו שבסביבתו, אודות ההוראות בנוגע לפועל, הן בנוגע לעריכת התוועדות, והן בנוגע ללימוד תורת החסידות, כנ"ל בארוכה. ובפרט לאחרי שכבר נתקבלו בשורות טובות שבימים שלפנ"ז עסקו בכה"ל והצליחו בזה כו', הן בנוגע לאנשים והן בנוגע לנשים - הרי בודאי שיוסיפו בזה... ביתר שאת וביתר עוז, מוסיף והולך ואור".

(27) ר"ח כסלו ושי"פ תולדות תשמ"ט - התוועדות ע' 384-5: "ובפרט ע"פ האמור לעיל אודות גודל מעלתן של נשי ישראל, דוגמת האמהות כו', גם בנוגע לגילוי תורת החסידות". ושם ע' 384: "בנוגע לגילוי תורת החסידות (בחודש כסלו)... שפעולתם של נשיאי החסידות קשורה עם (ונפעלת ע"י) הרבניות הצדקניות, ע"ד ודוגמת פעולת האבות ע"י האמהות". ובהערה 89: "להעיר, שמעלת האמהות לגבי האבות היא מעין דוגמת העילוי דלעתיד לבוא שנקבה תסובב גבר", "אשת חיל עטרת בעלה", ומפני שהאבות הטעימן מעין עולם הבא, ה' אצלם גם בחי' זו שהיו מקבלים מהאמהות. וזנה מובן גם בנוגע לנשיאי החסידות - שעל ידם נעשית ההכנה לגילוי פנימיות התורה לעתיד לבוא". עיי"ש בארוכה.

במשך החודש בכל מקום ומקום, הן לאנשים והן לנשים (כמובן, בנפרד) וכדאי לצרף גם טף [ראה לקמן אות כז, נב]¹².

ח. בהתוועדות אלו ידברו דברי תורה, (ראה לקמן ס"ט) ודברי התעוררות ללימוד התורה, נגלה וחסידות, והפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה¹³.

ט. לארגן התוועדות חסידיות במועדים וימים טובים החסידיים, ועל דרך זה בימי חנוכה שהם גם "ימי שמחה"¹⁴, (אנשים בפני עצמם, ונשים בפני עצמן) בכל מקום ומקום¹⁵.

י. [לארגן הנ"ל] הן במקומות הקרובים והן במקומות הרחוקים¹⁶, הן בחוץ לארץ והן (ועל אחת כמה וכמה) בארץ ישראל, ובודאי - בד' אמותיו של כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹⁷.

יא. [הנ"ל הוא] לכל לראש - המועד הקרוב בזמן - חג הגאולה יו"ד כסלו, שיחגגוהו בכל מקום ומקום באופן המתאים [בכל מקום וחוג לפי ענינו]¹⁸, ומתוך "שטרעם" דקדושה, כולל ובמיוחד - לעורר אודות ההוספה בלימוד תורת החסידות והפצת המעיינות חוצה¹⁷.

יב. כדי שיהי' בסדר מסודר (ביחד עם ה"שטרעם" דקדושה) יש להתחיל ההכנות לזה בעוד מועד, כולל גם - הפירסום על דבר זה בכל מקום ומקום¹⁷.

לימוד מתורת החסידות בכל יום מימי החודש

יג. [בתשמ"ט הורה ש] כל יום דחודש כסלו¹⁸ ילמדו כל אחד ואחת אנשים נשים וטף (ומה - טוב ברבים, בעת התוועדות הנ"ל וכיצא בזה) ענין (נוסף) בתורת החסידות, מתורתם של כל אחד דרבותינו נשיאינו¹⁹.

(12) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 404. ולהעיר בענין התוועדות ביום שני, שם ע' 410: "בנוגע ליום שני - אף שבכמה עניינים מצינו הגבלות כו' בנוגע ליום זה, אין זה שייך לעניני תורה וקדושה כו'".

(13) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 404.

(14) משיחת ר"ח כסלו ושי"פ תולדות תשמ"ט הערה 92 - התוועדות ע' 385: "כמדובר כמ"פ בשינים שלפנ"ז".

(15) משיחת ר"ח כסלו ושי"פ תולדות שם ע' 385. וראה ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 404: "ובמיוחד לעשות ההתוועדות בימים טובים של החודש [אע"פ שכל יום זמנו הוא - אין צריך לטעם מיוחד לעשות התוועדות, כי "טוב לב משתה תמי", ועאכ"כ ע"פ השיחות דכ"ק מ"ח אדמו"ר אודות גודל הענין להתוועדות חסידית"]".

(16) שם ע' 385: "בגשמיות ועאכ"כ ברוחניות, שבהם צ"ל השתדלות יתירה, כיתרון האור מן החושך".

(17) שם ע' 385.

(18) ראה שיחת ליל ר"ח כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 375: "ויש להתחיל בזה תיכף ומיד, להזכיר ענין בפנימיות התורה... והעיקר הוא - שיומשך בהמעשה בפועל, החל מלילה זה, ליל ר"ח כסלו, הן במקום זה והן בכל שאר המקומות ששומעים (או שומעים להם) הדברים [כולל גם המקומות שעומדים עוד לפני ר"ח כסלו, שיתחילו בזה עוד לפני ר"ח, בערב ר"ח, ועאכ"כ במקומות שעומדים כבר לאחרי התחלת ר"ח כסלו, ה"ז בודאי הזמן המתאים להתחיל המעשה בפועל תיכף ומיד], בכל מקום ומקום לפי ענינו, לפי טבע האנשים או המוסדות הנמצאים במקום זה".

(19) ש"פ ויצא י' כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 405. להעיר מהשיחות שלפנ"ז, שיחת ליל ר"ח כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 375: "וכדאי שכאשר מוסיפים בלימוד פנימיות התורה בכל יום ויום מחודש כסלו - ילמדו גם (פתגם "א ווארט") מתורתם של ג' אבות החסידות - הבעש"ט, המגיד, ואדמו"ר הזקן, ומי שיש ביכלתו - יוסיף וילמד גם מתורתם של כל הנשיאים". ושיחת ר"ח כסלו ושי"פ תולדות תשמ"ט - התוועדות ע' 384: "ובנוגע לפועל - בכל יום ויום מימי חודש כסלו ילמדו (ומה טוב - ברבים) ענין (נוסף) בתורת החסידות, ומה טוב מתורתם של ג' אבות החסידות וכו'". וראה שיחת ליל ר"ח כסלו תשמ"ט - התוועדות ע' 375: "ובודאי יוסיפו על כל האמור עוד כו"כ עניינים - כטבעו של יהודי שרוצה להוסיף מדילי... שע"ז ינעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית", ועד"ז בנד"ד, שכא"א יוסיף מדילי

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב"ר צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. ת. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

יחיה אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד